

להבין ענין נרות חנוכה

ביאור בדרך אפשר

1 עֲצָמָם, וגילוי זה יפעל שינוי מוחלט במהותם לְכֵן, אֲזַז⁶⁶ אָהַפֵּף אֶל
 2 עַמִּים (כְּמוֹ שֶׁהֵם בְּמִצְיָאוֹתָם וּבְמִקְוָמָם מְבַלִּי שִׁיצִטְרוּ לַעֲלוֹת
 3 לִירוּשָׁלַיִם כְּפִי שְׁהִיָּה בִימֵי שְׁלֹמֹה) גו' לְעִבְדוֹ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂכָם
 4 אֶחָד כּוֹלֵם יַחַד.
 5 (יא) וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה הוּא
 6 בְּעֵינֵי הַפְּצַת הַמַּעֲנִיּוֹת 1
 7 חוּצָה (שֶׁהוּא הַכְּנֵה וְכָלִי 2
 8 לְאֵתִי מֵר, דָּא מְלָפָא 3
 9 מְשִׁיחָא⁶⁷ בֵּיאַת הָאֲדוּן, זֶה 4
 10 מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, כְּמַעֲנַה מֶלֶךְ 5
 11 הַמְּשִׁיחַ לְבַעַל-שֵׁם-טוֹב, בַּעֲלוֹתוֹ 6
 12 לְהִכַּל הַמְּשִׁיחַ, עַל שְׁאֲלוֹתוֹ מִתִּי 7
 13 יָבוֹא אֲדוּנִי), דִּתּוֹרֵת 8
 14 הַחֲסִידוֹת הִיא בְּחִינַת 9
 15 פְּנִימִיּוֹת עֲתִיק הַתְּגִלּוֹת 10
 16 מֵאֲלוֹקוֹת שְׁלֹמַעֲלָה מִכָּל מִדִּידָה 11
 17 וְהַגְּבִלָה שֶׁגַם זֶה הַתְּגִלּוֹת אֹר 12
 18 שֶׁמְחַלֵּל שִׁינוּי מוֹחֲלֵט 13
 19 בַּגְּשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם.
 20 וְזֶהוּ הַטַּעַם לִכְךָ שֶׁעַל-יְדֵי 14
 21 לְמוֹד תּוֹרַת הַחֲסִידוֹת 15
 22 וְהַהֲלִיכָה בְּדַרְכֵי 16
 23 הַחֲסִידוֹת, שְׁזֵהוּ הַתְּפִשּׁוֹת 17
 24 וְהַתְּגִלּוֹת שֶׁל מַעֲנִיּוֹת הַחֲסִידוֹת 18
 25 כַּחֲוֹת הַטְּבַעִיִּים (שֶׁל 19
 26 הָעוֹסֵק בְּחֲסִידוֹת) נַעֲשִׂים 20
 27 כַּחֲוֹת אֱלֹקִיִּים⁶⁸, וְזֶה כְּמוֹכֵן 21
 28 שִׁינוּי מֵהוֹתִי בִּיּוֹתֵר בְּגִדְרֵי 22
 29 ה'תַּחֲתוֹן' וְהִדְבַּר אִפְשָׁרִי כִּי עַל- 23
 30 יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת הַגְּלוּי 24
 31 דְּפְנִימִיּוֹת עֲתִיק, נִרְגָּשׁ בּוֹ 25
 32 בְּאֵד שְׁלוֹמֵךְ אֶת תּוֹרַת הַחֲסִידוֹת 26
 33 וְהוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַחֲסִידוֹת (אִם לֹא 27
 34 בְּצוּרָה נִיכְרַת וְנִרְגַּשְׁתָּ בְּמוֹדֵעַ 28
 35 וּבְגִלּוּי בְּהַעֲלֵם עַל- 29
 36 כָּל-פְּנִים) שְׁאֲמַתַּת הַמְּצִיאֹו 30
 37 הִיא הַמְּצִיאֹוֹת הָאֲמִיתִית שְׁלוֹ שֶׁל הָאֵדֵם וְאֵין לוֹ כֹּל מִצִּיאֹוֹת עֲצֵמַתִּית מְשֻׁלּוֹ.
 38 וְעֵינֵי יְפּוּצוֹ מַעֲנִיּוֹתֶיךָ חוּצָה שְׁמַעֲיִנוֹת הַחֲסִידוֹת יִתְּפִשּׁוּ וְיִגִּיעוּ גַם
 39 ל'חוּצָה' הוּא, שְׁגַם בְּכַחֲנִיַת חוּצָה מְקוֹמוֹת וְדַרְגּוֹת שְׁבָהֵם אֵין גִּילּוּי

ביאור בדרך אפשר

40 אֲלוֹקוֹת יְהִיּוּ (וּבְאִפְּן דִּהֶפְצָה בְּהַתְּרַחֲבוֹת וּבְהַתְּפִשּׁוֹת) לֹא רַק
 41 ה'פְּנִים חַיִּים' שְׁנִמְשָׁכִים מֵהַמַּעֲנִיּוֹת כְּמִבּוֹאֵר בְּדִינֵי טַהֲרוֹת שְׁמֵי מַעֲיָן
 42 נּוֹבַע וּוֹרֵם נִקְרָאִים "מֵיִם חַיִּים" וְהַפְּצַת הַמַּעֲנִיּוֹת פִּירוּשָׁה לֹא רַק הַפְּצָה שֶׁל
 43 הַמֵּיִם הַחַיִּים שְׁבָאִים מֵהַמַּעֲנִיּוֹת [עַל-דֶּרֶךְ הַגְּלוּי דְּחִיצוֹנִיּוֹת עֲתִיק
 44 שֶׁהִיָּה בִימֵי שְׁלֹמֹה,
 45 שְׁעָקַר הַגְּלוּי הָיָה
 46 בִּירוּשָׁלַיִם וּבַחֲקִיבָלָה לְעֵינֵיךְ
 47 זֶה – בְּמַעֲיָן עֲצֵמוֹ אֵךְ לֹא חוּץ
 48 מִמֶּנּוּ אֲלֵא שֶׁהָאָרֶז מוֹעֲטָה
 49 וּמְצוּמְצֵמַת מְמַנּוֹ נִמְשָׁכָה
 50 גַם לְמִקְוֹמוֹת הַרְּחוּקִים],
 51 אֲלֵא הַמַּעֲנִיּוֹת עֲצָמָם הֵם
 52 שְׁנִמְשָׁכִים וּמִתְּפִשְׁטִים, "פּוּצוֹר"
 53 לְמַרְחוּק. וְעַל-יְדֵי-זֶה
 54 נִתְּגַלָּה הַמְּצִיאֹוֹת הָאֲמִיתִית
 55 דְּה'חוּצָה' עֲצָמוֹ, שְׁאֵף כִּי
 56 לְכַאוּרָה נִרְאָה שֶׁהוּא רַחוּק
 57 מֵהַמַּעֲנִיּוֹת מִתְּבַרֵּר וּמִתְּגַלָּה
 58 שְׁאֲמַתַּת מְצִיאֹוֹתוֹ שֶׁל
 59 ה'חוּצָה' עֲצֵמוֹ הֵם הַמַּעֲנִיּוֹת.
 60 וְעַל-פִּי-זֶה יֵשׁ לְבָאֵר
 61 פְּתָגָם אֲדָמוּר
 62 (מֵהוֹרְש'ב) נִשְׁמָתוֹ-
 63 עֵדוֹן⁶⁹ בְּעֵינֵי הַגְּלוּי
 64 דִּתּוֹרַת הַחֲסִידוֹת שְׁנִמְשָׁף
 65 עַל-יְדֵי אֲדָמוּר הַזְּקֵן
 66 לְאֲחֵרֵי שְׁחִירוֹ מִמַּמְאִסְרוֹ
 67 בְּעִיר פְּעֻטְעַרְבוּרְג, שֶׁהוּא
 68 עַל-דֶּרֶךְ דְּבִרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל
 69 הַזֵּית שֶׁשְׁכַּחוּתְשִׁין אוֹתוֹ
 70 דּוּקָא אוֹ הוּא מוֹצִיא אֶת
 71 שְׁמִנּוֹ⁷⁰, כְּלוּמֵר
 72 דְּמִתְּפִשְׁטִים אַחַד הַטַּעֲמִים
 73 עַל זֶה שֶׁהַגְּלוּי שֶׁל תּוֹרַת
 74 הַחֲסִידוֹת בְּהַרְחֵבָה רַבָּה
 75 ("פּוּצוֹר") שְׁלֵאֲחֵרֵי י"ט כְּסָלוֹ נִמְשָׁל לְשִׁמּוֹן הוּא, כִּי שְׁמּוֹן⁷¹,
 76 עִם הִיּוֹתוֹ מְבַדֵּל מִכָּל דְּבָר (שְׁלֵכֵן אֵינוֹ מִתְּעַרֵּב בְּשׁוּם
 77 מְשָׁקִין⁷² וְאֵם מַעֲרִבִים שְׁמֵן בְּכָל מִשְׁקָה אַחַר, הִרִי הוּא צֶף וְעוֹלָה לְמַעֲלָה
 78 וְנִיכַר בְּפָנָי עֲצֵמוֹ), מְבַלְּמִקּוֹם הוּא מְפַעֵפֵעַ בְּכָל דְּבָר⁷³ בְּאוֹפֵן

הַמַּתְּבַרְרִים עֲצָמָם, לְכֵן, אֲזַז⁶⁶ אָהַפֵּף אֶל עַמִּים (כְּמוֹ שֶׁהֵם בְּמִצְיָאוֹתָם וּבְמִקְוָמָם) גו' לְעִבְדוֹ שְׂכָם אֶחָד.

(יא) וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה הוּא בְּעֵינֵי הַפְּצַת הַמַּעֲנִיּוֹת חוּצָה (שֶׁהוּא הַכְּנֵה וְכָלִי לְאֵתִי מֵר, דָּא מְלָפָא מְשִׁיחָא⁶⁷), דִּתּוֹרַת הַחֲסִידוֹת הִיא בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת עֲתִיק. וְזֶהוּ שֶׁעַל-יְדֵי לְמוֹד תּוֹרַת הַחֲסִידוֹת וְהַהֲלִיכָה בְּדַרְכֵי הַחֲסִידוֹת, כַּחֲוֹת הַטְּבַעִיִּים (שֶׁל הָעוֹסֵק בְּחֲסִידוֹת) נַעֲשִׂים כַּחֲוֹת אֱלֹקִיִּים⁶⁸, כִּי עַל-יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת הַגְּלוּי דְּפְנִימִיּוֹת עֲתִיק, נִרְגָּשׁ בּוֹ (בְּהַעֲלֵם עַל-כָּל-פְּנִים) שְׁאֲמַתַּת הַמְּצִיאֹוֹת הִיא הַמְּצִיאֹוֹת שְׁלוֹ. וְעֵינֵי יְפּוּצוֹ מַעֲנִיּוֹתֶיךָ חוּצָה הוּא, שְׁגַם בְּכַחֲנִיַת חוּצָה יְהִיּוּ (וּבְאִפְּן דִּהֶפְצָה) לֹא רַק ה'פְּנִים חַיִּים' שְׁנִמְשָׁכִים מֵהַמַּעֲנִיּוֹת [עַל-דֶּרֶךְ הַגְּלוּי דְּחִיצוֹנִיּוֹת עֲתִיק שֶׁהִיָּה בִימֵי שְׁלֹמֹה, שְׁעָקַר הַגְּלוּי הָיָה בִּירוּשָׁלַיִם אֲלֵא שֶׁהָאָרֶז מִמֶּנּוּ נִמְשָׁכָה גַם לְמִקְוֹמוֹת הַרְּחוּקִים], אֲלֵא הַמַּעֲנִיּוֹת עֲצָמָם. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּגַלָּה הַמְּצִיאֹוֹת דְּה'חוּצָה' עֲצָמוֹ, שְׁאֲמַתַּת מְצִיאֹוֹתוֹ הֵם הַמַּעֲנִיּוֹת.

וְעַל-פִּי-זֶה יֵשׁ לְבָאֵר פְּתָגָם אֲדָמוּר (מֵהוֹרְש'ב) נִשְׁמָתוֹ-עֵדוֹן⁶⁹ בְּעֵינֵי הַגְּלוּי דִּתּוֹרַת הַחֲסִידוֹת שְׁנִמְשָׁף עַל-יְדֵי אֲדָמוּר הַזְּקֵן לְאֲחֵרֵי פְּעֻטְעַרְבוּרְג, שֶׁהוּא עַל-דֶּרֶךְ הַזֵּית שֶׁשְׁכַּחוּתְשִׁין אוֹתוֹ הוּא מוֹצִיא אֶת שְׁמִנּוֹ⁷⁰, דְּמִתְּפִשְׁטִים עַל זֶה שֶׁהַגְּלוּי שְׁלֵאֲחֵרֵי י"ט כְּסָלוֹ נִמְשָׁל לְשִׁמּוֹן הוּא, כִּי שְׁמּוֹן⁷¹, עִם הִיּוֹתוֹ מְבַדֵּל מִכָּל דְּבָר (שְׁלֵכֵן אֵינוֹ מִתְּעַרֵּב בְּשׁוּם מְשָׁקִין⁷²), מְבַלְּמִקּוֹם הוּא מְפַעֵפֵעַ בְּכָל דְּבָר⁷³ (הִינּוּ,

66 צפני' ג, ט. 67) כמ"ש באגה"ק הידועה דהבעש"ט נ"ע - נדפסה גם בכתר שם טוב בתחלתו. 68) המשך תע"ב שם ע' תשעג. וראה בארוכה שיחת מוצש"ק כ"א כסלו תרע"ג (ספר השיחות תורת שלום ע' 26). 70) ראה מנחות נג, ב. שמו"ר פל"ו, א. 71) ראה בארוכה קונטרס ענינה של תורת החסידות סעיף ז. 72) טבול יום פ"ב מ"ה. רמב"ם הל' טומאת אוכלין פ"ח ה"י. (וגם לדעת ריב"נ ש"שניהן חיבור", אי"ז שהשמן מתערב ביין, ורק לפי שנוגע ודבוק בו - ראה אמ"ב שער הק"ש רפנ"ו). וראה גם שמו"ר שם. 73) ראה חולין צז, רע"א. שו"ע י"ד סק"ה ס"ה.